

Bird & Bird

Čo nás čaká 2023?
What's on the horizon in 2023?

Slovakia

Aké právne novinky čakáme v roku 2023?

What legal developments can we expect in 2023?

Obchodné právo Corporate Law	3	Lieková legislatíva Pharmaceutical law	21
Finančné služby Financial Services	7	Spotrebiteľské právo Consumer law	26
Vznik nového celoeurópskeho AML úradu <i>New European AML Authority</i>	7	Nový zákon o ochrane spotrebiteľa a transpozícia smernice „Omnibus“ <i>New Consumer-Protection Act and Transposition of the "Omnibus" Directive</i>	26
Nový návrh nariadenia Európskeho parlamentu a rady o trhoch s kryptoaktívami (nariadenie “MiCA”) <i>New proposal for the Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in Crypto-assets (“MiCA” Regulation)</i>	10	Dane Tax	29
Duševné vlastníctvo Intellectual Property	13	Zmeny v zákone o dani z príjmov v roku 2023 <i>Amendments to the Act on Income Tax Scheduled for 2023</i>	29
Novela Autorského zákona: Vyjasnenie kompetenčných oprávnení organizácií kolektívnej správy <i>Amendment to the Copyright Act: Clarification of Collective Management Organisations’ Competences</i>	13	Environmentálne právo Environmental law	32
Jednotný patentový súd a Jednotný patent – blíži sa dátum spustenia <i>Unified Patent Court and Unitary Patent – the launch date is approaching</i>	15	Novela Zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch <i>Changes to Act No. 79/2015 Coll. Waste Act</i>	32
Pracovné právo HR Services	16	Váš tím Your Team	34
Zákonník práce <i>The Labour Code</i>	16		
Zákon o službách zamestnanosti <i>The Employment Services Act</i>	20		

Obchodné právo Corporate Law

Slovenské obchodné právo čakajú v roku 2023 niektoré zaujímavé zmeny, pričom novelizovať sa má jednak samotný Obchodný zákonník¹ ale napríklad aj Zákon o Obchodnom registri² či Živnostenský zákon³. Účelom zamýšľaných zmien je v prvom rade (i) znížiť administratívnu záťaž pri procese zriaďovania podniku zahraničnej osoby alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, ako aj pri zakladaní spoločností s ručením obmedzeným, a (ii) prepojiť niektoré centrálné registre (teda Obchodný register a iné) za účelom zefektívnenia výmeny informácií medzi nimi.

Prostredníctvom predmetného príspevku okrajovo priblížime najrelevantnejšie obchodnoprávne zmeny pre rok 2023, a síce rozoberieme tému (a) zjednodušenia zriaďovania podniku zahraničnej osoby alebo organizačnej zložky zahraničnej osoby, (b) zjednodušenia zakladania v spoločnosti s ručením obmedzeným a (c) prepojenia centrálnych registrov, najmä Obchodného registra.

Zjednodušené zriaďovanie podniku⁴ zahraničnej osoby alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby

Novela Obchodného zákonníka predpokladá, že by po jej účinnosti (účinná by mala byť od 1. februára 2023) malo dôjsť k zníženiu administratívnej záťaže pri procese zriaďovania podniku zahraničnej osoby alebo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, ktorá má sídlo v niektorom z členských štátov Európskej Únie alebo v niektorom zo zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

Slovak commercial law is going to see some interesting changes in 2023, with amendments to the Commercial Code itself, but also, for example, to the Commercial Register Act or to the Trade Licensing Act. The purpose of the intended changes is primarily (i) to reduce the administrative burden associated with the process of establishing a foreign person enterprise or an organisational unit of a foreign person enterprise as well as the establishment of limited liability companies, or (ii) to link certain central registers (i.e. the Commercial Register and others) in order to streamline the exchange of information between them.

In this article, we will briefly review the most relevant commercial law news for 2023, namely (a) the simplification of the establishment of a foreign person enterprise or a foreign person organizational unit, (b) the simplification of the establishment of limited liability companies, and (c) the interconnection of central registers, including the Commercial Register in particular.

Simplified establishment of a foreign person enterprise or a foreign person organizational unit of an enterprise of a foreign person

The amendment to the Commercial Code assumes that after its effectiveness (it should be effective from 1 February 2023) the administrative burden associated with the process of establishing a foreign person enterprise or an organisational unit of a foreign person enterprise based in one of the member states of European Union or in one of the contracting states of EEA should be reduced.

¹ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov („Obchodný zákonník“)

² Zákon č. 530/2003 Z. z. o Obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („Zákon o Obchodnom registri“)

³ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov („Živnostenský zákon“)

⁴ Táto novela Obchodného zákonníka, prostredníctvom ktorej sa novelizujú aj ďalšie zákony spomenuté v tomto príspevku, bola riadne schválená dňa 20. decembra 2022 a postúpená do redakcie.

V tejto súvislosti však pre aplikáciu zjednodušeného postupu bude nutné splniť nasledovné podmienky:

- subjekt (podnik zahraničnej osoby alebo organizačná zložka podniku zahraničnej osoby) musí byť zriadený za účelom podnikania,
- predmetom podnikania takéhoto subjektu musia byť len vybrané živnosti v súlade so zoznamom voľných živností, ktorý bude vydaný podľa osobitného predpisu (konkrétne Živnostenský zákon),
- predmet podnikania takéhoto subjektu nemôže tvoriť viac ako 15 voľných živností zvolených tak, ako je uvedené vyššie.

Predmetná zmena súvisí najmä s povinnosťou Slovenskej republiky transponovať európsku smernicu č. 2019/11515, ktorá sa týka používania digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností.

V prípade splnenia hore uvedených podmienok tak bude možné využiť digitálne nástroje a postupy na jednoduchšie a rýchlejšie začatie hospodárskej činnosti. Na rozdiel od zjednodušeného postupu pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzeným (viď časť (b)), novela Obchodného zákonníka síce nepočíta s existenciou elektronického formulára na vytvorenie spoločenskej zmluvy, no pozitívne je možné hodnotiť, že podniku zahraničnej osoby alebo organizačnej zložke vznikne tzv. živnostenské oprávnenie už odo dňa zápisu danej právnickej osoby do Obchodného registra.

Zjednodušené zakladanie spoločností s ručením obmedzeným

Vyššie spomenutou novelou Obchodného zákonníka sa ďalej navrhuje, aby bolo možné, za splnenia určitých podmienok, založiť spoločnosť s ručením obmedzeným zjednodušeným spôsobom. Myslí sa tým jej založenie prostredníctvom štandardizovaného vzoru spoločenskej zmluvy. Aby bol tento vzor viac „prívetivý pre užívateľov“, mal by byť zavedený interaktívny sprievodca cez jednotlivé kroky prípravy takejto spoločenskej zmluvy. V pláne je taktiež zaviesť elektronickú službu Obchodného registra na zápis údajov využitím štruktúrovaných údajov zo spoločenskej zmluvy vypracovanej na

However, the following conditions will have to be met in order to apply the simplified procedure:

- the entity (a foreign person enterprise or an organisational unit of a foreign person's enterprise) must be set up for the purpose of doing business,
- the objects of such entity can only comprise selected trades in accordance with the list of so-called free trades (in Slovak: voľné živnosti) to be issued pursuant to a special regulation (namely the Trade Licensing Act),
- the business of such entity may not consist of more than 15 free trades chosen as above.

This change is related to the Slovak Republic's obligation to transpose European Directive 2019/1151, which concerns the use of digital tools and procedures in company law.

If the above-mentioned conditions are met, it will be possible to use digital tools and procedures to start engaging in economic activity more easily and quickly. In contrast to the simplified procedure for the establishment of a limited liability company (see (b)), the amendment to the Commercial Code does not envisage the existence of an electronic form for the creation of a memorandum of association, but it is possible to assess positively that a foreign company or organisational unit will have a so-called trade licence from the date of registration of the legal entity in the Commercial Register.

Simplified establishment of limited liability companies

The aforementioned amendment to the Commercial Code further proposes that it is possible, subject to certain conditions, to establish a limited liability company in a simplified manner. This means its establishment by means of a standardised form of memorandum of association. In order to make this model more 'user-friendly', an interactive guide through the various steps in the preparation of such a memorandum of association are to be introduced. There are also plans to introduce a Commercial Register electronic service for the registration of data using structured data from the memorandum of association

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2017/1132, pokiaľ ide o používanie digitálnych nástrojov a postupov v rámci práva obchodných spoločností

základe vzoru. V zásade to znamená, že bude možné založiť spoločnosť s ručením obmedzeným vyplnením online formulárov.

V dôvodovej správe k novele Obchodného zákonníka sa ďalej uvádza, že v prípade, ak sa subjekt - zakladateľ rozhodne založiť spoločnosť s ručením obmedzeným zjednodušene, nebude sa vyžadovať osobitný postup prvotného získania tzv. živnostenského oprávnenia prostredníctvom „živnostenského úradu“, ale že po splnení zákonných podmienok bude subjekt - zakladateľ môcť založiť a aj zapísať spoločnosť s ručením obmedzeným do Obchodného registra online v rámci jedného registrového konania, t.j. bez predošlého získania tzv. živnostenského oprávnenia, ale tzv. živnostenské oprávnenie získa subjekt – zakladateľ automaticky zápisom do Obchodného registra.

Na tomto mieste je potrebné upozorniť aj na súvisiacu novelu slovenského Zákona o dani z príjmov⁶. Po novom bude platiť, že správca dane daňovníka zaregistruje na daň z príjmov *ex officio*, t.j. z vlastnej úradnej moci. Údaje potrebné pre registráciu získa správca dane v tomto prípade z Obchodného registra.

Medzi spomenuté zákonné podmienky budú podľa novely Obchodného zákonníka patriť nasledovné:

- maximálny počet spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným - 5 spoločníkov,
- predmet podnikania obmedzený výlučne na vybrané činnosti zodpovedajúce zoznamu voľných živností⁷ (maximálny povolený počet 15 voľných živností),
- obchodné meno spoločnosti s ručením obmedzeným musí obsahovať dodatok označujúci právnu formu „s. r. o.“,
- spoločnosť s ručením obmedzeným musí byť založená výslovne za účelom podnikania,
- možný len peňažný vklad spoločníka/spoločníkov,

⁶ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

⁷ Čo sa týka spomínaného zoznamu voľných živností, ten bude obsahovať taxatívny výpočet 73 voľných živností, medzi ktorými nájdeme napríklad: Uskutočňovanie stavieb a ich zmien, Vedenie účtovníctva, Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živností (veľkoobchod) a pod.

drawn up on the basis of the form. In principle, this means that it will be possible to set up a limited liability company by completing online forms.

The explanatory memorandum to the amendment to the Commercial Code further states that if the founder decides to establish a limited liability company in a simplified manner, a special procedure for the initial obtaining of a trade license will not be required. The founder will be able to establish and also register a limited liability company in the Commercial Register online by means of one registration procedure, i.e. without obtaining a trade license through the trade licensing office beforehand, when the founder will automatically obtain the trade license by registering in the Commercial Register, after meeting the legal conditions.

At this point it, is also necessary to draw attention to the related amendment to the Slovak Income Tax Act. The tax administrator will now register the taxpayer for income tax ex officio, i.e. on his own motion. In such cases, the data necessary for registration will be obtained by the tax administrator in this case from the Commercial Register.

According to the amendment to the Commercial Code, the mentioned legal conditions will include the following:

- maximum number of shareholders of a limited liability company – 5 shareholders,
- subject of business limited exclusively to selected activities corresponding to the list of free trades (maximum permitted number of 15 free trades),
- the business name of the limited liability company must include an appendix indicating the legal form “s. r. o.”,
- a limited liability company must be formed expressly for the purpose of doing business,
- only cash contributions from the shareholder(s) is possible,

- správcom vkladu môže byť len konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným,
- neustanovenie dozornej rady spoločnosti s ručením obmedzeným.
- only the managing director of a limited liability company can be the administrator of the deposit,
- non-establishment of a supervisory board of a limited liability company.

V súvislosti s vyššie uvedeným je dôležité podotknúť, že doterajší spôsob zakladania obchodných spoločností zostane nezmenený, avšak pridá sa k nemu variant umožňujúci jednoduchšie a potencionálne rýchlejšie založenie spoločnosti s ručením obmedzeným.

V rámci tejto novely sa do slovenského Civilného mimosporového poriadku⁸ dopĺňa aj nové ustanovenie o výlučnej príslušnosti Okresného súdu Žilina, ktorý po novom bude registrovým súdom spoločností s ručením obmedzeným založených zjednodušeným spôsobom. To rovnako platí aj pre podniky zahraničnej osoby a organizačné zložky podnikov zahraničných osôb zriadených zjednodušeným spôsobom, tak ako sme priblížili v časti (a) vyššie.

In connection with the above, it is important to note that the current method of incorporation of limited liability companies will remain unchanged, but a variant will be added to it allowing for a simpler and potentially faster establishment of a limited liability company.

Within the framework of this amendment, a new provision on the exclusive jurisdiction of the District Court Žilina is added to the Slovak Civil Procedure Code, which will now be the registry court of limited liability companies established in a simplified manner. This also applies to foreign person companies and organisational units of foreign person companies of established in a simplified manner.

Prepojenie centrálnych registrov, najmä Obchodného registra

Vítaným prínosom novely Zákona o Obchodnom registri (rovnako s účinnosťou od 1. februára 2023) je prepojenie slovenských registrových súdov, zahraničných obchodných registrov a ďalších evidencií, v ktorých sú podniky alebo organizačné zložky podnikov slovenských právnických osôb registrované, prípadne v ktorých sú povinné ukladať listiny, do systému výmeny informácií. Tento systém výmeny informácií bude fungovať aj medzi slovenskými registrovými súdmi a zahraničnými registrami, no bude sa vzťahovať na zahraničné právnické osoby iba vtedy, ak je ich podnik alebo organizačná zložka ich podniku zapísaná v slovenskom Obchodnom registri.

Interconnection of central registers, in particular the Commercial Register

A welcome benefit of the amendment to the Commercial Register Act (also effective from 1 February 2023) is the interconnection of Slovak registry courts, foreign commercial registers and other registers in which companies or organisational components of companies of Slovak legal entities are registered or in which they are obliged to deposit documents, in the information exchange system. This information exchange system will also operate between Slovak registry courts and foreign registers, but it will only apply to foreign legal entities if their enterprise or an organisational component of their enterprise is registered with the Slovak Commercial Register.

⁸ Zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov

Finančné služby

Financial Services

Vznik nového celoeurópskeho AML úradu *New European AML Authority*

Aktuálne je v Európskom parlamente v prvom čítaní návrh Nariadenia, ktorým sa zriaďuje Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 1094/2010 a (EÚ) č. 1095/2010, ktoré umožní vznik celoeurópskeho Úradu s kompetenciou vykonávať dohľad na poli AML agendy.

Nariadenie bude po nadobudnutí účinnosti priamo aplikovateľné na území všetkých členských štátov Európskej únie. Návrh Nariadenia je súčasťou legislatívneho balíčka Európskej komisie zameraného na boj proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorý Komisia predstavila dňa 20 júla 2021.

Balík legislatívnych opatrení okrem Nariadenia obsahuje aj nové Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, šiestu novelizáciu Smernice AML a revíziu Nariadenia EU 2015/847 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktoré sa v rámci legislatívneho balíku dopĺňa o právnu úpravu prevodov niektorých kryptoaktív.

Predmetom tohto článku je predovšetkým Nariadenie AMLA, ostatným legislatívnym aktom budeme venovať pozornosť v samostatných článkoch.

The proposal for a Regulation establishing the Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism and amending Regulations (EU) No. 1093/2010, (EU) No. 1094/2010 and (EU) No. 1095/2010 is currently at first reading in the European Parliament, which will allow for the creation of a pan-European Authority with competence to supervise the AML agenda.

The Regulation will be directly applicable in all Member States of the European Union once it enters into force. The proposal for the Regulation is part of the European Commission's legislative package on anti-money laundering and countering the financing of terrorism, which the Commission presented on 20 July 2021.

In addition to the Regulation, the legislative package also includes a new Regulation of the European Parliament and of the Council on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering or terrorist financing, the sixth amendment of the AML Directive and a revision of EU Regulation 2015/847 on data accompanying transfers of funds, which will be complemented by the Regulation of transfers of certain crypto-assets as part of the legislative package.

This article discusses the AMLA Regulation, other legislative acts will be covered in separate articles.

Účel

Balík legislatívnych návrhov sleduje cieľ zlepšenia odhaľovania podozrivých transakcií a odstrániť zraniteľné miesta v aktuálnej legislatíve na boj proti praniu špinavých peňazí, a to prostredníctvom konzistentného uplatňovania účinných pravidiel v oblasti AML. Nový Úrad sa po svojom vzniku zameria na významné finančné inštitúcie, keďže práve tieto subjekty sú najrizikovejšie z hľadiska množstva finančných transakcií aj ich povahy. Od nového Úradu sa vzhľadom na jeho kompetencie bude očakávať, že odstráni problémy, ktoré vytvorila rôznorodá transpozícia smernice AML.

Kedy?

Nariadenie nadobudne účinnosť v dvoch fázach, v skoršej fáze nadobudnú účinnosť články na základe, ktorých vznikne Úrad a následne o rok nadobudne účinnosť Nariadenie ako celok, avšak to kedy nastane prvá fáza je zatiaľ otáznou, nakoľko Úrad mal v zmysle pôvodného textu vzniknúť 1. januára 2023, pričom doposiaľ nebol schválený konečný návrh Nariadenia.

Čo konkrétne prinesie nové Nariadenie?

Po nadobudnutí účinnosti Nariadenia sa vytvoria dve úrovne dohľadu nad AML agendou: orgány členských štátov, ktoré doposiaľ dohliadali na zákonnosť finančných transakcií, v Slovenskej republike – Finančná spravodajská jednotka patriaca pod Ministerstvo Vnútra Slovenskej republiky respektíve Národná banka Slovenska a nový AML úrad.

Purpose

The package of legislative proposals is aimed at improving the detection of suspicious transactions and removing vulnerabilities in the current anti-money laundering legislation through the consistent application of effective AML rules. Once established, the new Authority will focus on major financial institutions, as these are the most risky entities both in terms of the volume of financial transactions and their nature. Given its remit, the new Authority will be expected to remedy the problems created by the disparate transposition of the AML Directive.

When?

The Regulation will enter into force in two phases, in the earlier phase the articles on the basis of which the Authority will be established will enter into force, and then one year later the Regulation as a whole will enter into force. However, when the first phase will occur is still uncertain as the Authority was supposed to be established on 1 January 2023 according to the original text, while the final draft of the Regulation has not yet been approved.

What exactly will the new Regulation bring?

After the Regulation enters into force, two levels of AML supervision will be created: the authorities of the Member States that have so far supervised the legality of financial transactions, in the Slovak Republic - the Financial Intelligence Unit under the Ministry of the Interior of the Slovak Republic and the National Bank of Slovakia, respectively, and the new AML Authority.

Novovzniknutý Úrad sa bude pri výkone priameho dohľadu zameriavať primárne na významné finančné inštitúcie pôsobiace vo viac ako deviatich členských štátoch alebo banky, ktoré pôsobia aspoň v siedmich členských štátoch. Kľúčovým pre posúdenie, ktoré finančné inštitúcie budú spadať pod priamy dohľad Úradu, bude vysoký stupeň rizika operácií vo viacerých členských štátoch. Prvý proces vyhodnotenia rizikovosti by mal prebehnúť zhruba do pol roka od nadobudnutia účinnosti Nariadenia a bude sa periodicky opakovať každé 3 roky. Avšak, vo výnimočných prípadoch bude Úrad môcť prevziať priamy dohľad nad akoukoľvek finančnou inštitúciou. Napriek tomu, že sa pôvodný návrh zameriava primárne na dohľadanie finančných inštitúcií, tak vybranými povinnými subjektami sa budú v zmysle pozície Rady k návrhu Nariadenia považovať aj poskytovatelia služieb kryptoaktív, a to za predpokladu, že bude akceptovaná.

Okrem priameho dohľadu bude Úrad vykonávať aj dohľad nepriamy, a to prostredníctvom koordinácie orgánov členských štátov na základe usmernení, odporúčaní, či stanovísk. Orgánom členských štátov zostanú právomoci a povinnosti voči nefinančným subjektom a finančným inštitúciám, ktoré svojou rizikovosťou a veľkosťou nebudú patriť pod pôsobnosť priameho dohľadu Úradu.

Návrh Nariadenia je pomerne revolučný v podmienkach EU, prirovnať sa dá azda jedine k mechanizmu jednotného dohľadu ECB a národných centrálnych bánk, pričom zatiaľ nemožno s určitosťou stanoviť presný dátum jeho prijatia. Vzhľadom na aktuálny stav legislatívneho procesu Nariadenia sa dá predpokladať, že k jeho prijatiu dôjde pravdepodobne v roku 2023. Situáciu budeme ďalej monitorovať a o vývoji budeme informovať.

The newly created Authority will focus primary on significant financial institutions operating in more than nine Member States or banks operating in at least seven Member States when exercising direct supervision. The key to assessing which financial institutions will fall under the Authority's direct supervision will be the high degree of risk of operations in several Member States. The first risk assessment process should take place within about half a year of the Regulation entering into force and will be repeated every three years. However, in exceptional cases, the Authority will be able to take over the direct supervision of any financial institution. Although the initial proposal focuses mainly on the supervision of financial institutions, selected obliged entities will also be considered as crypto-asset service providers under the Council's position on the Regulation, provided that it is accepted.

In addition to direct supervision, the Authority will also carry out indirect supervision through the coordination of Member States' authorities based on guidelines, recommendations or opinions. Member States' authorities will retain powers and responsibilities in relation to non-financial entities and financial institutions which, by virtue of their riskiness and size, will not fall within the scope of the Authority's direct supervision.

The draft Regulation is quite revolutionary in the EU, comparable perhaps only to the single supervisory mechanism of the ECB and national central banks, while the exact date of its adoption is unknown. Given the current state of the legislative process of the Regulation, it can be assumed that its adoption is likely to take place in 2023. We will continue monitoring the progress closely and keep you updated.

Nový návrh nariadenia Európskeho parlamentu a rady o trhoch s kryptoaktívami (nariadenie “MiCA”) *New proposal for the Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in Crypto-assets (“MiCA” Regulation)*

V Európskom parlamente sa v procese schvaľovania nachádza návrh tzv. nariadenia “MiCA” (ďalej len ako “**nariadenie**”), ktoré vypĺňa doteraz neregulovanú oblasť na úrovni Európskej únie, a tou sú kryptoaktíva a s tým súvisiace pravidlá pre poskytovateľov služieb v tejto oblasti.

V zmysle dôvodovej správy k tomuto nariadeniu, hlavné ciele nového regulačného rámca sú:

- 1 **právna istota** – potreba jasne zdefinovať regulačné zaobchádzanie so všetkými kryptoaktívami, na ktoré sa nevzťahujú existujúce právne predpisy o finančných službách;
- 2 **podpora inovácií**;
- 3 **primeraná ochrana integrity trhu, investorov a spotrebiteľov**;
- 4 **zaistenie finančnej stability** – a teda zaviesť ochranné opatrenia na riešenie potenciálnych rizík, ktoré by mohli spôsobiť novovznikajúce “*stablecoins*”.

Pôsobnosť nariadenia sa zameriava v jednoduchosti na kryptoaktíva, ktoré nie sú doposiaľ regulované inými právnymi nástrojmi podľa článku 2 odseku 2 až 6 navrhovaného nariadenia.

Samotný pojem “kryptoaktívum” pritom nariadenie definuje ako “digitálne vyjadrenie hodnoty alebo práv, ktoré možno prenášať a elektronicky uchovávať s použitím technológie distribuovanej databázy transakcií alebo podobnej technológie”.

*The European Parliament is in the process of approving a proposal for the so-called “MiCA Regulation” (the “**Regulation**”), which covers a still unregulated area at the level of the European Union, namely crypto-assets and the related rules for service providers in this area.*

According to the explanatory memorandum to the Regulation, the main objectives of the new regulatory framework are:

- 1 **to guarantee legal certainty** - there is a need for a sound legal framework, clearly defining the regulatory treatment of all crypto-assets that are not covered by existing financial services legislation;
- 2 **to support innovation**;
- 3 **to provide appropriate levels of consumer and investor protection and market integrity**;
- 4 **to ensure financial stability** – and thus introduce safeguards to address potential risks to financial stability and orderly monetary policy that could arise from ‘stablecoins’.

The scope of the Regulation simply focuses on crypto-assets that are not yet regulated by other legal instruments under Article 2 (2) to (6) of the proposed Regulation.

The term “crypto-asset” is defined by the Regulation as “a digital representation of value or rights which may be transferred and stored electronically, using distributed ledger technology or similar technology.”

Kryptoaktíva sa delia do troch skupín:

- platobné tokeny;
- investičné tokeny;
- úžitkové tokeny.

Platobné tokeny (kryptomeny) slúžia na uskutočňovanie platieb. Medzi ne zaradujeme aj už spomenuté “*stablecoin*”.

Investičné tokeny na seba viažu práva, akými disponuje iba ich majiteľ, ako napríklad právo na vyplácanie dividend.

A napokon **úžitkové tokeny** sú jediné definované explicitne nariadením ako typ kryptoaktíva, ktorý je určený na poskytovanie digitálneho prístupu k tovaru alebo službe a dostupné v rámci DLT (technológie distribuovanej databázy transakcií), pričom ho akceptuje len emitent daného tokenu.

Nie všetky tokeny však v zmysle návrhu nariadenia je možné považovať za “**token krytý aktívami**”. Toto rozlíšenie je dôležité pri posúdení, či sa ich verejné ponúkajúce bude uskutočňovať na tzv. *whitepaper*-y zo strany emitenta podľa článku 4 a nasl. nariadenia (tento postup sa uplatňuje pri iných tokenoch ako sú tokeny kryté aktívami), a teda takpovediac menej prísny postup alebo sa bude uskutočňovať na *whitepaper*-y prísnejším postupom v súlade s článkom 15 a nasl. nariadenia.

Novinkou je už spomínaný “**stablecoin**”, ktorý zaradujeme pod platobné tokeny a ktoré nariadenie explicitne nedefinuje, avšak dôvodová správa k nariadeniu ich vymedzuje ako “prostriedok výmeny a uchovávaní hodnoty, ktorých hodnota je zabezpečená jednotnou menou, ktorá je zákonným platidlom a majú podobné vymedzenie ako elektronické peniaze podľa smernice o elektronických peniazoch, respektíve ako “token krytý aktívami”, či “token elektronických peňazí”, prípadne zvyšné tokeny. Vzhľadom na to, že spomenuté dva pojmy nariadenie definuje, môžeme konštatovať, že nariadenie poskytuje aspoň takúto nepriamu širokú definíciu *stablecoin*ov.

Crypto-assets are divided into three groups:

- payment tokens
- securities tokens
- utility tokens.

Payment tokens (crypto-assets) are used to make payments. These include the abovementioned “*stablecoins*.”

Securities tokens carry rights that only the owner has, such as the right to receive dividends.

Utility tokens are the only crypto-asset explicitly defined by the Regulation to provide digital access to a good or service, available on DLT (distributed ledger technology), and only accepted by the issuer of that token.

However, not all tokens can be considered an “**asset-referenced token**” under the Regulation. This distinction is important when assessing whether their public offering will be made on *whitepaper* by the issuer under Article 4 et seq. of the Regulation (this procedure applies to tokens other than asset-referenced tokens) and thus a less stringent procedure, or made on *whitepaper* by a more stringent procedure in accordance with Article 15 et seq. of the Regulation.

“**Stablecoin**” is a new category of payment tokens, which are not explicitly defined in the Regulation. However, the explanatory memorandum to the Regulation defines them as “a credible means of exchange and store of value, whose value is backed by one single currency that is legal tender and are close to the definition of e-money under the Electronic Money Directive, or as an ‘asset-referenced token’ or ‘electronic money token’, or remaining tokens”. Given that the Regulation defines these two terms, we can conclude that the Regulation provides an indirect broad definition of *stablecoins*.

Na začatie poskytovania služieb v oblasti kryptoaktív, bude potrebné získať povolenie od príslušného orgánu dohľadu a mať sídlo v niektorom z členských štátov EÚ. Poskytovatelia sa budú deliť do troch tried podľa služby, na ktorú majú udelené povolenie a podľa minimálnych kapitálových požiadaviek v rozmedzí od 50.000 € do 150.000 €.

To start providing services in the field of crypto-assets, it will be necessary to obtain permission from the competent supervisory authority and to have a registered office in one of the EU member states. Providers will be divided into three classes according to the service for which they have been granted permission and according to the minimum capital requirements ranging from €50,000 to €150,000.

Duševné vlastníctvo

Intellectual Property

Novela Autorského zákona: Vyjasnenie kompetenčných oprávnení organizácií kolektívnej správy Amendment to the Copyright Act: Clarification of Collective Management Organisations' Competences

Koncom novembra 2022 prešiel tretím čítaním v Národnej rade zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Autorský zákon“ alebo „AZ“). Táto novela sa dotkne predovšetkým úpravy tzv. kolektívnej správy práv a jej účinnosť je stanovená na 1. február 2023.

Kolektívna správa práv predstavuje výnimku zo základnej zásady, že autor svoje majetkové práva vykonáva sám. **Organizácia kolektívnej správy** zastupuje jednotlivých nositeľov majetkových práv, pričom koná vo vlastnom mene, no na ich účet. Toto nepriame zastúpenie vzniká na základe zmluvy alebo priamo zo zákona a poskytuje autorom alebo iným nositeľom práv celý rad výhod: napr. spevák nemusí podpisovať licenčnú zmluvu k svojej skladbe s každou rádiovou stanicou, keďže toto za neho obstará organizácia kolektívnej správy. Medzi známe organizácie kolektívnej správy patrí na Slovensku SOZA, SAPA a ďalšie.

Zmena právnej úpravy kolektívnej správy práv sa dotkne tzv. povinne kolektívne spravovaných práv, ktoré sú taxatívne uvedené v § 146 ods. 2 AZ. Týmito odbormi sú aj výber primeranej odmeny za káblovú retransmisiu umeleckého výkonu, zvukového záznamu a audiovizuálneho záznamu, ktorý je originálom audiovizuálneho diela (§ 146 ods. 2 písm. d) AZ), použitie diela jeho uvedením na verejnosti retransmisiou (§ 146 ods. 2 písm. f) AZ) a použitie umeleckého výkonu, zvukového záznamu a audiovizuálneho záznamu ich uvedením na verejnosti retransmisiou inou ako káblovou (§ 146 ods. 2 písm. g) AZ).

Pre úplnosť uvádzame, že výpočet povinne kolektívne spravovaných práv sa rozširoval v roku 2022 a posledná novela reaguje na doriešenie problémov z aplikačnej praxe.

At the end of November 2022, the amendment to Act No. 185/2015 Coll. the Copyright Act, as amended (the "Copyright Act" or "CA"), passed its third reading in the National Council. This amendment will primarily affect the regulation of so-called collective rights management, entering into force on 1 February 2023.

*Collective rights management is an exception to the basic rule that the author exercises their property rights themselves. **The collective management organisation** represents the individual property rightsholders, acting in its own name but on their behalf. This indirect representation arises by contract or directly by law and provides a number of advantages to authors or other rightsholders: e.g. a singer does not have to sign a licensing agreement for their song with each radio station, because this is handled by the collective management organisation on their behalf. Well-known collective management organisations in Slovakia include SOZA, SAPA and others.*

The change in the legal regulation of collective rights management will affect so-called mandatory collective rights management, which are listed exhaustively in Sec. 146(2) of the CA. These include collection of appropriate remuneration for cable retransmission of an artistic performance, an audio recording and an audio-visual recording which presents the original audio-visual copyright work (Sec. 146(2)(d) of the CA), use of a copyright work by the public by retransmission (Sec. 146(2)(f) of the CA) and use of an artistic performance, an audio recording and an audio-visual recording by making them public by retransmission other than cable (Sec. 146(2)(g) of the CA).

The list of the mandatory collectively managed rights was extended in 2022 and the latest amendment responds to some problems in applying these in practice.

V praxi môže totiž nastať situácia, kedy k určitému druhu predmetu ochrany vykonáva kolektívnu správu práv viacero organizácií kolektívnej správy. Predmetná novela rieši situáciu, keď takéto prekrytie nastane v troch hore uvedených odboroch kolektívnej správy práv (§ 146 ods. 2 písm. d), f) a g) AZ).

Potreby aplikačnej praxe si vyžiadali špecifickú úpravu vo vzťahu k tzv. **nezastupovaným nositeľom práv**. Ak autor nie je zastúpený žiadnou organizáciou kolektívnej správy pre odbor, pre ktorý zákon povinne vyžaduje zastúpenie a v prípade, že pre daný odbor vykonávajú správu práv viaceré organizácie, nebolo v praxi jasné, ktorá konkrétna organizácia má kolektívnu správu vykonávať. Práve tento prípad rieši predmetná novela.

Novela upravuje, že v takomto prípade majú tieto organizácie možnosť sa dohodnúť, ktorá z nich bude povinnú kolektívnu správu práv vykonávať. Ak sa dohodnú, tak určená organizácia je povinná informovať Ministerstvo kultúry SR do 15 dní a následne ministerstvo informáciu o takejto dohode uverejní v evidencii organizácií kolektívnej správy.

Naopak, ak k dohode nedôjde, za organizáciu kolektívnej správy vykonávajúcu majetkové práva nezastupovaného nositeľa sa bude považovať tá organizácia, ktorá na Slovensku zastupuje najviac nositeľov práv (tzv. reprezentatívna organizácia kolektívnej správy). To, ktorá organizácia je reprezentatívna vyplýva z evidencie organizácií kolektívnej správy, kde je táto organizácia takto označená. Tento postup sa uplatní aj vtedy, keď sa síce organizácie dohodnú, avšak v spomenutej lehote 15 dní to neoznámia ministerstvu.

Uvedené platí dotedy, kým si nezastupovaný nositeľ práv písomne neurčí inú organizáciu kolektívnej správy. To znamená, že **možnosť voľby nositeľa práv je zachovaná**.

In practice, the situation may arise where several organisations manage collective rights for a certain area. The amendment addresses the situation where such an overlap occurs in three of the abovementioned areas of collective rights management (Sec. 146(2)(d), (f) and (g) of the CA).

*The needs of the application practice required a specific adjustment in relation to so-called **unrepresented rightsholders**. If the author is not represented by any collective management organisation for the area for which the representation is mandatory, and if several organisations manage rights in the given area, it has not been clear which particular organisation is to manage the collective rights for such rightsholder. This is precisely the case addressed by the amendment.*

The amendment provides that in such case the organisations have the possibility to agree on which of them will carry out the mandatory collective rights management. If they agree, the designated organisation is obliged to inform the Ministry of Culture of the Slovak Republic within 15 days and subsequently the Ministry will publish information about such agreement in the Register of Collective Management Organisations.

Conversely, in the absence of an agreement, it is presumed, that the unrepresented rightsholder is represented by the collective management organisation exercising the property rights of the largest number of holders of rights in Slovakia (the so-called representative collective management organisation). Which organisation is the representative organisation can be determined from the Register of Collective Management Organisation, where that organisation is designated as the representative. This procedure applies even if the organisations agree but do not notify the Ministry within the above-mentioned 15-day period.

*The above applies unless the unrepresented rightsholder has appointed a different organisation in writing. This means that **the choice of the rightsholder is preserved**.*

Jednotný patentový súd a Jednotný patent – blíži sa dátum spustenia ***Unified Patent Court and Unitary Patent – the launch date is approaching***

System Jednotného patentového súdu by mal začať fungovať od 1. júna 2023.

Slovenská republika Dohodu o jednotnom patentovom súde podpísala, no doposiaľ neratifikovala a podľa dostupných informácií sa rozhodla počkať, ako bude systém fungovať v praxi.

Napriek tomu budú môcť aj slovenskí prihlasovatelia využiť tento systém v zúčastnených krajinách a pri svojich európskych patentoch sa rozhodnúť, či ich v zúčastnených krajinách vylúčiť z jurisdikcie Jednotného patentového súdu. Možnosť tohto opt-outu by mala začať od 1. marca 2023.

The UP and UPC system is expected to be up and running from 1 June 2023.

The Slovak Republic signed the UPC Agreement but has not ratified it yet and, according to available information, decided to wait to see how the system would work in practice.

Despite this, also Slovak applicants will be able to use the system in the participating countries and decide whether to exclude their existing European patents from the jurisdiction of the Unified Patent Court in the participating countries. The possibility of this so-called opt-out should start on 1 March 2023.

Pracovné právo

HR Services

Zákonník práce *The Labour Code*

V rámci právnej úpravy obsiahnutej v Zákonníku práce sa plánované zmeny týkajú najmä (a) príspevku zamestnávateľa na štátom podporované nájomné bývanie, (b) elektronickej podoby stravovacej poukážky, (c) novej dohody o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce, (d) novej úpravy mzdových zvýhodnení, a (e) rozšírenia zákazu nariadenia práce v oblasti predaja tovaru spotrebiteľovi (maloobchodný predaj).

a Príspevok zamestnávateľa na štátom podporované bývanie

V súvislosti s novoprijatým Zákonom č. 222/2022 Z. z. o štátnej podpore nájomného bývania a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa do Zákonníka práce od 1. januára 2023 dopĺňa nový inštitút, a sice príspevok zamestnávateľa na štátom podporované bývanie (nový § 152c ZP). Pôjde o dobrovoľný príspevok, ktorý zamestnávateľ môže poskytnúť zamestnancovi, ktorý uzatvoril nájomnú zmluvu k bytu štátom podporovaného nájomného bývania (t. j. zmluvu podľa § 8 spomenutého zákona). Maximálna suma tohto príspevku sú 4 EUR na meter štvorcový, resp. najviac 360 EUR na celkovú výmeru bytu.

Za osobu oprávnenú požadovať tento dobrovoľný príspevok zamestnávateľa zákonodarca označil „zamestnanca v pracovnoprávnom vzťahu“, t.j. aj vo vzťahu založenom niektorou z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru podľa § 223 a nasl. ZP. Na druhej strane však nová právna úprava hovorí o tom, že ak má zamestnanec uzatvorený pracovný pomer s viacerými zamestnávateľmi, o tento príspevok môže zamestnanec žiadať iba jedného z nich.

Within the framework of the legislation contained in the Labour Code, the planned changes concern in particular: (a) the employer's contribution to state-assisted rental housing, (b) an electronic meal voucher, (c) a new employment agreement for the performance of seasonal work, (d) a new regulation on wage benefits, and (e) the extension of the prohibition on the regulation of work in the scope of the sale of goods to the consumer (retail sales).

a Employer's contribution to state-aided housing

In connection with the newly adopted Act No. 222/2022 Coll. on State Support of Rental Housing and on Amendments and Supplements to Certain Acts, as amended, a new instrument is to be added to the Labour Code as of 1 January 2023, namely the employer's contribution to state-supported housing (new Sec. 152c of the Labour Code). This will be a voluntary contribution that an employer may provide to an employee who has entered into a lease contract for a state-assisted rental housing flat (i.e. a contract pursuant to Sec. 8 of the abovementioned Act). The maximum amount of this allowance is EUR 4 per m², or a maximum of EUR 360 for the total area of the flat.

The legislator has defined the person who is entitled to claim this voluntary contribution from the employer as "an employee in an employment relationship", i.e. also in a relationship established by one of the agreements on work performed outside the employment contract pursuant to Sec. 223 et seq. of the LC. However, the new legislation states that if an employee has an employment relationship with more than one employer, the employee may apply for this allowance from only one of them.

Vyvstáva tak otázka, či zamestnanec má o tento príspevok žiadať zamestnávateľa, s ktorým uzatvoril pracovný pomer alebo u druhého zamestnávateľa, u ktorého napríklad vykonáva prácu na základe niektorej z dohôd podľa § 223 a nasl. ZP. Predmetnú otázku dôvodová správa k tejto novej právnej úprave nerieši.

Prikláňame sa však k účelovému výkladu, podľa ktorého možno o príspevok žiadať iba u jedného zamestnávateľa, a to bez ohľadu na to, či ide o pracovný pomer alebo iný pracovnoprávny vzťah.

Navyše bude platiť aj pravidlo, že pokiaľ v predmetnom byte býva viacero zamestnancov s pracovným pomerom/pracovnoprávnym vzťahom u toho istého zamestnávateľa, žiadať o dobrovoľný príspevok môže iba jeden z nich.

b Elektronická podoba stravovacej poukážky

S účinnosťou od 1. januára 2023 majú byť stravovacie poukážky, ktoré predstavujú jednu z foriem zabezpečenia stravovania zamestnancov, poskytované v elektronickej podobe. Výnimkou z tohto pravidla budú iba situácie, kedy by použitie stravovacej poukážky v elektronickej podobe zamestnancom počas pracovnej zmeny na pracovisku alebo v jeho blízkosti nebolo možné.

Rovnako pripomíname, že novým Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sa s účinnosťou od 1. januára 2023 okrem iného zvyšuje aj minimálna hodnota stravovacej poukážky na 5,10 EUR.

This raises the question of whether the employee should apply for this allowance to the employer with whom he has concluded an employment relationship or to the other employer with whom he performs work based on one of the agreements pursuant to Sec. 223 et seq. of the LC. The explanatory memorandum to this new legislation does not address the issue in question. However, we are inclined to a purposive interpretation, according to which we believe that the allowance may be claimed from only one employer, irrespective of whether the employment relationship is a standard employment relationship or another form of employment relationship.

In addition, under a new rule, if several employees with an employment/work relationship with the same employer live in the flat in question, only one of them can apply for the voluntary contribution.

b Electronic meal vouchers

Effective from 1 January 2023, meal vouchers, which are one of the forms of providing meals for employees, are to be provided in electronic form. The only exception to this rule will be situations where the use of an electronic meal voucher by an employee during a work shift at or near the workplace would not be possible.

We would also like to remind the employers that through the new Measure of the Ministry of Labor, Social Affairs and Family of the Slovak Republic, the minimum value of the meal voucher will be increased to EUR 5.10, effective from 1 January 2023.

c Dohoda o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce

Doposiaľ platilo, že na základe dohody o pracovnej činnosti mohol zamestnanec vykonávať pracovnú činnosť pre zamestnávateľa v rozsahu maximálne 10 hodín týždenne. Toto pravidlo bude platiť aj naďalej, avšak právna úprava dohody o pracovnej činnosti sa od 1. januára 2023 rozšíri v tom zmysle, že na jej základe bude možné odpracovať až 520 hodín (t.j. cca 65 pracovných dní v prípade 8 hodinových pracovných zmien), pokiaľ bude pracovnou náplňou zamestnanca tzv. sezónna práca. Kategorizácia týchto sezónnych prác bude špecifikovaná v novej prílohe č. 1b k Zákonníku práce (napr. zber viniča, zemiakov, chmeľu a pod).

Nová dohoda o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce predstavuje nový právny rámec uplatniteľný vo vzťahu ku krátkodobým prácam vykonávaným podľa potreby s predpokladanou fluktuáciou zamestnancov. Aby sa neobchádzal vyššie uvedený limit 520 hodín za kalendárny rok, platí, že rozsah pracovného času v kalendárnom roku sa rovnako ako pri dohodách o pracovnej činnosti, bude sčítavať.

V tomto kontexte je potrebné zamestnávateľov osobitne upozorniť na skutočnosť, že dohoda o pracovnej činnosti na výkon sezónnej práce musí byť takto aj formálne označená.

Z praktického hľadiska je dôležité to, že zamestnanci vykonávajúci sezónne práce na základe takej dohody sa budú považovať za zamestnancov na účely nemocenského a dôchodkového poistenia, ako aj poistenia v nezamestnanosti. Rovnako budú mať takíto zamestnanci nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorú prvých 10 dní dočasnej pracovnej neschopnosti poskytuje zamestnávateľ.

c Employment contract for seasonal work

Until now, the employee could perform work for the employer under a work activity agreement (in Slovak: Dohoda o pracovnej činnosti) for a maximum of 10 hours per week. This rule will continue to apply, but the legal regulation of the employment contract will be extended as of 1 January 2023 to allow for up to 520 hours of work (i.e. about 65 working days in the case of 8-hour shifts) if the employee's job is seasonal work. The categories of such seasonal work will be specified in the new Annex 1b to the Labour Code (e.g. harvesting vines, potatoes, hops, etc.).

The new seasonal work agreement represents a new legal framework applicable to short-term work carried out on an as-needed basis with an expected turnover of employees. In order not to circumvent the above limit of 520 hours per calendar year, the amount of working time in a calendar year will be aggregated, as in the case of the work activity agreements.

In this context, employers should be specifically advised that the seasonal employment agreement must be formally marked as such.

In practice, it is important to note that employees performing seasonal work under such an agreement will be considered as employees for the purposes of sickness and pension insurance, as well as unemployment insurance. Such employees will also be entitled to income replacement for temporary incapacity for work, which will be provided by the employer for the first 10 days of the temporary incapacity for work.

d Nová úprava mzdových zvýhodnení

Od 1. júna 2023 má nadobudnúť účinnosť novela Zákonníka práce, ktorá zmení spôsob výpočtu mzdových zvýhodnení za prácu zamestnancov v sobotu, v nedeľu a za nočnú prácu. Upustí sa od pevne stanovenej sumy mzdových zvýhodnení a na miesto nich majú byť po novom ustanovené percentuálne sadzby mzdových zvýhodnení.

Základné sadzby majú byť nasledovné:

- 50 % minimálnej mzdy v eurách za hodinu práce zamestnanca v sobotu,
- 100 % minimálnej mzdy v eurách za hodinu práce zamestnanca v nedeľu,
- 40 % minimálnej mzdy v eurách za hodinu nočnej práce zamestnanca (50 % v prípade zamestnanca vykonávajúceho rizikóvu prácu).

e Rozšírenie zákazu nariadenia výkonu práce v oblasti predaja tovaru spotrebiteľovi (maloobchodný predaj)

Do Národnej rady Slovenskej republiky bol predložený aj návrh novely Zákonníka práce, ktorou by sa mal zákaz nariadenia výkonu práce v oblasti predaja tovaru spotrebiteľovi (maloobchodný predaj), ktorý je aktuálne upravený v § 94 ods. 5 ZP, rozšíriť aj na tento typ práce vykonávaný v nedeľu.

Zároveň však bol predložený poslanecký návrh, ktorý má výkon tejto práce umožniť v nedeľu pred začiatkom školského roka a v prvých 3 týždňoch pred vianočnými sviatkami.

Tieto návrhy novely Zákonníka práce ešte neboli ku dňu prípravy tohto príspevku v Národnej rade Slovenskej republiky prerokované, no možno sa odôvodnene domnievať, že v roku 2023 budú prerokované a (prípadne v modifikovanej podobe) aj prijaté a implementované.

d New regulation on wage benefits

From 1 June 2023, an amendment to the Labour Code is to come into force which will change the method of calculating wage benefits for employees' work on Saturdays, Sundays and night work. The fixed amount of wage benefits will be abandoned and instead percentage rates of wage benefits will be newly established.

The basic rates are to be as follows:

- 50% of the minimum wage in euros per hour of work on Saturdays,
- 100% of the minimum wage in euros per hour of work on Sundays,
- 40% of the minimum wage in euros per hour of night work (50% in the case of an employee performing hazardous work).

e Extension of the prohibition on the regulation of the performance of work in the sale of goods to the consumer (retail sale)

A draft amendment to the Labour Code has also been submitted to the National Council of the Slovak Republic, which would extend the prohibition on the regulation of work in the scope of the sale of goods to consumers (retail sales), which is currently regulated in Sec. 94(5) of the LC, to this type of work performed on Sundays.

At the same time, however, a parliamentary proposal has been tabled to allow this work to be carried out on the Sunday before the start of the school year and in the first three weeks before the Christmas holidays.

These draft amendments to the Labour Code have not yet been discussed in the National Council of the Slovak Republic as of the date of this article, but it is reasonable to assume that they will be discussed and (possibly in a modified form) adopted and implemented in 2023.

Zákon o službách zamestnanosti *The Employment Services Act*

V roku 2023 (konkrétne od 1. januára 2023) takisto nadobudnú okrem iného účinnosť dve novely Zákona o službách zamestnanosti týkajúce sa zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím.

Prostredníctvom prvej novely ZSZ, zákonodarca prikrročil k úprave existujúceho znenia § 55 ods. 1 ZSZ, prostredníctvom ktorej umožnil, aby občan so zdravotným postihnutím zamestnaný v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku mohol vykonávať prácu aj mimo chránenej dielne alebo mimo chráneného pracoviska, a to v rozsahu najviac 10 dní v kalendárnom mesiaci. To má platiť za predpokladu, že vykonávanie práce mimo chránenej dielne alebo mimo chráneného pracoviska umožňuje dohodnutý druh práce. Týmto krokom sa má zabezpečiť, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli vykonávať aj prácu u klienta, a aby sa im umožnila prezentácia výrobkov mimo priestorov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, alebo aby mohli vykonávať prácu aj doma.

Druhou novelou ZSZ sa má upraviť spôsob výpočtu nutnej ceny zákazky v prípade, ak prostredníctvom nej zamestnávateľ nahrádza svoju povinnosť podľa ZSZ zamestnať jednu osobu so zdravotným postihnutím. Po novom sa bude rozlišovať medzi zákazkou na odobratie tovaru a zákazkou na prijatie služby. Na zákazku na odobratie tovaru sa bude vzťahovať doterajší výpočet, t. j. 0,8-násobok celkovej ceny práce, a v prípade zákazky na prijatie služby pôjde o 0,7-násobok (§ 64 ods. 5 ZSZ).

Pokiaľ ide o tzv. kombinované zákazky, bude na zamestnávateľovi, aby preukázal, aká časť sumy zákazky prislúcha tovaru a aká časť prislúcha službe. Ak tak neurobí, uplatní sa fikcia, že pôjde o zákazku na odobratie tovaru (§ 64 ods. 7 ZSZ).

From 1 January 2023, inter alia two amendments to the ESA relating to the employment of disabled persons will also enter into force.

Firstly, the legislator has amended the existing wording of Sec. 55(1) of the ESA to allow a disabled person employed in a sheltered workshop or sheltered workplace to perform work outside the sheltered workshop or sheltered workplace for a maximum of 10 days each calendar month. This is provided that the work outside the sheltered workshop or sheltered workplace is of a type that is compatible with the agreed type of work. This is to ensure that disabled persons are also able to carry out work at the client's premises and to present products outside the sheltered workshop or sheltered workplace, or to carry out work at home.

The second amendment to the ESA concerns the method of calculating the necessary price of a contract if the employer replaces its obligation under the ESA to employ one disabled person through it. A distinction will now be made between a contract for goods and a contract for the provision of a service. The existing calculation, i.e. 0.8 times the total price of the work, will apply to a contract for goods and 0.7 times to a contract for services (Art. 64(5) of the ESA).

In the case of so-called combined contracts, the employer will be obliged to prove what part of the contract amount is attributable to the goods and what part is attributable to the service. Failure to do so will give rise to the fiction that the contract is understood as a contract for goods (Art. 64(7) of the ESA).

Lieková legislatíva

Pharmaceutical law

S účinnosťou ku dňu 1. marec 2023⁹ Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky plánuje implementovať viaceré zmeny v liekovej legislatíve v Slovenskej republike, a to cestou prijatia novely slovenského Zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela“).

Effective 1 March 2023¹⁰, the Ministry of Health of the Slovak Republic plans to implement several changes in Slovak Republic medicinal product legislation by adopting an amendment to Slovak Act No. 362/2011 Coll. on Medicinal Products and Medical Devices and on Amendments and Additions to Certain Acts, as amended (the “Amendment”).

Primárnym cieľom novely je pritom spresniť a sprehľadniť už existujúcu relevantnú právnu úpravu, ktorou sa historicky transponovali viaceré významné európske nariadenia do slovenského právneho poriadku, konkrétne:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/746 z 5. apríla 2017 o diagnostických zdravotníckych pomôckach in vitro a o zrušení smernice 98/79/ES a rozhodnutia Komisie 2010/227/EÚ a
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/6 z 11. decembra 2018 o veterinárnych liekoch a o zrušení smernice 2001/82/ES.

The primary objective of the Amendment is to specify and clarify relevant existing legislation that historically transposed several important European regulations into the Slovak legal order, namely:

- *Regulation (EU) 2017/745 of the European Parliament and of the Council of 5 April 2017 on medical devices, amending Directive 2001/83/EC, Regulation (EC) No 178/2002 and Regulation (EC) No 1223/2009 and repealing Council Directives 90/385/EEC and 93/42/EEC,*
- *Regulation (EU) No 2017/746 of the European Parliament and of the Council of 5 April 2017 on in vitro diagnostic medical devices and repealing Directive 98/79/EC and Commission Decision 2010/227/EU; and*
- *Regulation (EU) No 2019/6 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on veterinary medicinal products and repealing Directive 2001/82/EC.*

⁹ Ku dňu prípravy tohto príspevku je novela predmetom medzirezortného pripomienkového konania vlády Slovenskej republiky, a teda tento príspevok nereflektuje posledné schválené znenie novely. Nemožno vylúčiť, že presný dátum nadobudnutia účinnosti novely ako aj jej znenie sa ešte zmení, dokonca sa navrhuje, aby niektoré vybrané ustanovenia novely nadobudli účinnosť až v roku 2024.

¹⁰ As of the date of preparation of this paper, the Amendment is subject to the inter-ministerial comment procedure of the Government of the Slovak Republic, and therefore this paper does not reflect the last approved version of the Amendment. It cannot be ruled out that the exact date of entry into force of the amendment will change, and it is even proposed that some selected provisions of the Amendment will not enter into force until 2024.

Čo sa konkrétne novelou v liekovej problematike mení a aké nové práva, resp. povinnosti novela zainteresovaným stranám v procese v Slovenskej republike prinesie, to najdôležitejšie sa pokúsime v stručnosti zhrnúť v tomto príspevku.

1 Zavedenie nekomerčných klinických skúšaní do slovenského právneho poriadku

Novela zavádza pojem nekomerčné klinické skúšanie, ktoré vykonáva univerzita (vysoká škola), zdravotnícke zariadenie, napr. nemocnica, verejná vedecká organizácia, patientska organizácia alebo individuálny výskumník/klinický tím. Údaje o klinickom skúšaní sa pritom nebudú môcť použiť na marketingové účely. Rovnako sa prostredníctvom novely navrhuje s oslobodenie od správneho poplatku za konanie pre povolenie nekomerčného klinického skúšania.

Rozšírenie využívania nekomerčných klinických skúšaní by mohlo popri rozšírení biomedicínskeho poznania alebo zlepšení efektivity priniesť aj zvýšenú dostupnosť inovatívnej, efektívnejšej a bezpečnejšej liečby bez navýšenia výdavkov na lieky zo zdravotných poisťovní.

2 Nová právna úprava vývozu humánných liekov z územia Slovenskej republiky

Novela má takisto spresňovať podmienky možnosti vývozu kategorizovaných humánných liekov tak, že za vývoz humánneho lieku zaradeného v zozname kategorizovaných liekov sa bude považovať, keď humánný liek zaradený v zozname kategorizovaných liekov opustí colné územie Slovenskej republiky - na rozdiel od aktuálnej právnej úpravy, kedy sa za vývoz humánneho lieku zaradeného v zozname kategorizovaných liekov zo Slovenskej republiky považuje dodanie humánneho lieku zaradeného v zozname kategorizovaných liekov do iného členského štátu alebo do tretieho štátu.

3 Rozšírená možnosť vydania povolenia na terapeutické použitie humánneho lieku

Predmetom novely má byť aj rozšírená možnosť na vydanie povolenia na terapeutické použitie humánneho lieku pri ohrození života alebo pri riziku závažného zhoršenia zdravotného stavu. Doteraz Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky povoľovalo použitie neregistrovaného humánneho lieku,

In this article, we will try to summarize the most important changes affecting the pharmaceuticals sector resulting from the Amendment and what new rights or obligations will arise for interested parties with regard to this process in the Slovak Republic.

1 Introduction of non-commercial clinical trials into the Slovak legal order

The Amendment introduces the notion of non-commercial clinical trials conducted by a university (college), a healthcare facility, e.g. a hospital, a public scientific organisation, a patient organisation or an individual researcher/clinical team. Clinical trial data will not be used for marketing purposes. The Amendment also proposes an exemption from the administrative fee for the authorisation procedure concerning non-commercial clinical trials.

Expanding the use of non-commercial clinical trials could, in addition to increasing biomedical knowledge or improving efficacy, lead to increased availability of innovative, more effective and safer treatments without increasing spending on medicinal products by health insurers.

2 New legislation on the export of medicinal products for human use from the territory of the Slovak Republic

The Amendment should also specify the conditions governing the export of categorised medicinal products for human use, so that the export of a medicinal product included in the list of categorised medicinal products will be deemed to occur when a medicinal product included in the list of categorised medicinal products leaves the customs territory of the Slovak Republic - in contrast to the current legislation, where the export of a medicinal product included in the list of categorised medicinal products from the Slovak Republic is deemed to be the delivery of a medicinal product included in the list of categorised medicinal products to another Member State or to a third country.

3 The extended possibility of granting authorisation for the therapeutic use of a medicinal product for human use

The subject of the Amendment is also to be the extended possibility to issue an authorisation for the therapeutic use of a human medicinal product in the event of a life-threatening condition or a risk of serious deterioration of health. Until now, the Ministry of Health of the Slovak Republic has authorised the use of an

použitie registrovaného humánneho lieku na terapeutickú indikáciu, ktorá nie je uvedená v rozhodnutí o registrácii humánneho lieku, prípadne na skúšaný humánny liek pre pacienta, ktorý bol účastníkom klinického skúšania, na obdobie od skončenia účasti tohto pacienta v klinickom skúšaní do registrácie tohto humánneho lieku.

V zmysle novely bude možnosť na vydanie povolenia na terapeutické použitie humánneho lieku pri ohrození života alebo pri riziku závažného zhoršenia zdravotného stavu na humánne lieky, ktoré sú predmetom žiadosti o registráciu alebo na skúšané humánne lieky, ktoré sú predmetom klinického skúšania humánnych liekov aj osobám, ktoré neboli účastníkmi klinického skúšania.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vydá povolenie na základe súhlasného stanoviska Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv, ktorý je kompetentným orgánom v oblasti klinického skúšania humánnych liekov. Žiadateľom o vydanie povolenia na terapeutické použitie neregistrovaného humánneho lieku naďalej zostáva poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý liečbu indikuje. Táto zmena by mala priniesť lepší prístup pacientov k liečbe novými liekmi.

4 Nové údaje pri oznamovaní sprostredkovania nákupu alebo predaja liekov

Novelou by sa mal doplniť aj rozsah povinných údajov oznámenia sprostredkovania nákupu alebo predaja humánneho lieku o zoznam humánnych liekov, ktoré majú byť predmetom sprostredkovania. Zavedením predmetnej povinnosti do praxe sa bližšie upresní rozsah a predmet sprostredkovateľskej činnosti a zefektívni administratívne konanie.

5 Nové informácie o humánnych liekoch, dôvernosc informácie o výške úhrady zdravotnej poisťovne za humánny liek

Prostredníctvom novely sa navrhuje upraviť aj slovenský Zákon č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia v znení neskorších predpisov. Navrhuje sa rozšíriť výpočet informácií uvádzaných

unregistered human medicinal product, the use of a registered human medicinal product for a therapeutic indication that is not specified in the decision on the registration of the human medicinal product, or for an investigational human medicinal product for a patient who was a participant in a clinical trial, for the period from the end of the participation of that patient in the clinical trial until the registration of that human medicinal product.

Under the Amendment, it will be possible to issue authorisation for the therapeutic use of a medicinal product for life-threatening or serious deterioration of health conditions for medicinal products for human use that are the subject of an application for marketing authorisation or for investigational medicinal products for human use that are the subject of a clinical trial of medicinal products for human use, even to persons who have not been participants in the clinical trial.

The Ministry of Health of the Slovak Republic will issue such authorisation on the basis of a favourable opinion of the State Institute for Drug Control, which is the competent authority in the field of clinical trials of medicinal products for human use. The applicant for the granting of authorisation for the therapeutic use of an unregistered medicinal product for human use will remain the healthcare provider recommending the treatment. This change should result in better access for patients to treatment with new medicines.

4 New data for the notification of the brokering of the purchase or sale of medicinal products

The Amendment should also supplement the scope of the mandatory data of the notification of the brokering of the purchase or sale of a medicinal product for human use with a list of medicinal products for human use to be the subject of brokerage activity. The introduction of this obligation into practice will further specify the scope and subject matter of brokerage activity and streamline the administrative procedure.

5 New information on medicinal products for human use, confidentiality of information on the amount of reimbursement by the health insurer for a medicinal product for human use

The Amendment also proposes the modifying the Slovak Act No. 363/2011 Coll. on the Scope and Conditions of Reimbursement of Medicines, Medical Devices and Dietetic Foods under Public Health Insurance, as amended. What is being proposed is an extension of the list of information provided in the list of

v zozname kategorizovaných liekov o príznak, že humánny liek použitý v indikácii osobitne vymedzenej v indikačnom obmedzení sa uhrádza v odlišnej (osobitnej) výške úhrady zdravotnej poisťovne, keďže podľa navrhovanej právnej úpravy sa zavádza povinnosť lekára tento príznak uviesť v preskripčnom zázname a lekárskom predpise.

Okrem toho sa navrhuje takisto zaviesť ochrana dôvernej dohody Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a držiteľa registrácie o maximálnej výške úhrady zdravotnej poisťovne za humánny liek, a to explicitným stanovením, že informácia o tejto dohode sa nesprístupňuje a nezverejňuje.

6 Zavedenie definície zdravotnej starostlivosti

Prostredníctvom novely sa má novelizovať aj slovenský Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Navrhuje sa nová definícia zdravotnej starostlivosti. Dôraz sa kladie na poskytovanie humánnych liekov, ktoré sú registrované alebo povolené ministerstvom zdravotníctva, na poskytovanie zdravotníckych pomôcok, diagnostických zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín, ktoré spĺňajú požiadavky na uvedenie na trh. Navrhuje sa tiež doplnenie charakteristiky biomedicínskeho výskumu vo farmácii o štúdiu výkonu diagnostickej zdravotníckej pomôcky in vitro.

7 Zabezpečenie vyššieho levelu elektronizácie pri internetovom výdaji liekov

Vzhľadom na dynamiku vývoja a zmien v oblasti informačných technológií novela prichádza so zavedením možnosti realizácie internetového výdaja liekov prostredníctvom mobilnej aplikácie za predpokladu, že držiteľ povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekární zabezpečujúci internetový výdaj prostredníctvom mobilnej aplikácie splnil všetky osobitné podmienky internetového výdaja prostredníctvom webového sídla verejnej lekárne.

8 Väčšia zodpovednosť štátu za škodu v súvislosti s COVID-19

Rozširuje sa zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú podaním lieku proti ochoreniu COVID-19 a odstraňuje sa rozdiel v zodpovednosti štátu po podaní očkovacej látky proti ochoreniu COVID-19 spôsobenému koronavírusom SARS-CoV-2 a lieku proti ochoreniu COVID-19.

categorised medicinal products to include the symptom that a medicinal product used for an indication specifically defined in the indication limitation is reimbursed at a different (special) amount of reimbursement by the health insurance company, as the proposed legislation introduces an obligation for the physician to indicate this symptom in the prescription record and prescription.

In addition, what is also being proposed is the protection of the confidential agreement between the Ministry of Health of the Slovak Republic and the marketing authorisation holder on the maximum amount of reimbursement by the health insurance company for a medicinal product by explicitly stating that information on this agreement may not be disclosed or made public.

6 Introducing a definition of healthcare

The Amendment will also amend the Slovak Act No. 576/2004 Coll. on Health Care, Services Related to the Provision of Health Care, as amended. A new definition of health care is proposed. Emphasis is placed on the provision of medicinal products for human use that are registered or authorised by the Ministry of Health of the Slovak Republic, on the provision of medical devices, diagnostic medical devices and dietetic foods that meet the requirements for placing on the market. A further proposal is the inclusion of the study of the performance of a diagnostic medical device in vitro among the characteristic features of biomedical research involving pharmaceuticals.

7 Ensuring a higher level of computerisation in the online dispensing of medicines

Taking into account the dynamics of development and changes in the field of information technology, the Amendment introduces the possibility of implementing the online dispensing of medicines via a mobile application, provided that the holder of the authorisation for the provision of pharmacy care in a public pharmacy providing online dispensing via a mobile application has fulfilled all the special conditions for online dispensing via the public pharmacy's website.

8 Greater state responsibility for damage related to COVID-19

The liability of the state for damage caused by the administration of the COVID-19 vaccine is extended and the difference in the liability of the state following the administration of the SARS-CoV-2 vaccine and the COVID-19 vaccine is eliminated.

9 Nové oprávnenia ŠÚKL

Novela tiež prichádza s oprávnením slovenského Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv rozhodnutím obmedziť výdaj lieku, ktorý výdaj nie je viazaný na lekársky predpis, ak humánný liek môže predstavovať riziko poškodenia zdravia, ktorému možno zabrániť určením obmedzení pre takýto výdaj. Toto obmedzenie má zaistiť dostupnosť liekov, ktorých použitie je možné bez lekárskeho dozoru, no zároveň má zamedziť nesprávnemu či dokonca nelegálnemu užívaniu humánnych liekov (napr. núdzová antikoncepcia, analgetiká, antiflogistiká atď).

Rozsah spôsobu výdaja bez lekárskeho predpisu bude daný priamo rozhodnutím o registrácii alebo o zmene v registrácii lieku, v ktorom sa určí napr. množstvo balení lieku, doba používania či iné podmienky, po splnení ktorých bude zachovaný výdaj lieku bez lekárskeho predpisu.

Novela zavádza oprávnenie slovenského Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv vykonávať inšpekciu aj v mieste uloženia hlavnej zložky systému dohľadu nad bezpečnosťou humánnych liekov alebo v mieste kde držiteľ registrácie humánneho lieku vykonáva dohľad nad bezpečnosťou humánnych liekov napríklad u zmluvných partnerov, ak im držiteľ registrácie humánneho lieku dohľad nad bezpečnosťou humánnych liekov delegoval a tiež u sprostredkovateľov nákupu alebo predaja humánneho lieku.

9 New privileges for the Slovak State Institute for Drug Control

The Amendment also empowers the Slovak State Institute for Drug Control to restrict, by means of a decision, the dispensing of a medicinal product for which no prescription is required if the medicinal product may pose a risk of harm to health that can be prevented by imposing restrictions on such dispensing. Such restriction is intended to ensure the availability of medicinal products whose use is possible without medical supervision while, at the same time, preventing the improper or even illegal use of medicinal products for human use (e.g. emergency contraceptives, analgesics, antiphlogistics, etc.).

The scope of the method used for dispensing without a prescription will be determined directly by the decision on the registration or variation of the registration of the medicinal product, which will specify, for example, the number of packages of the medicinal product, the duration of use or other conditions allowing for the continued dispensing of the medicinal product without a prescription.

The Amendment will permit the Slovak State Institute for Drug Control to also carry out inspections at the place of storage of the main component of the system of supervision over the safety of medicinal products for human use or at the place where the holder of the registration of the medicinal product for human use oversees the safety of medicinal products for human use, at, for example, contractors, if the holder of the registration of the medicinal product for human use has delegated exercise of supervision over the safety of medicinal products for human use to them, and at intermediaries engaged in the purchase or sale of the medicinal product for human use.

Spotrebiteľské právo Consumer law

Nový zákon o ochrane spotrebiteľa a transpozícia smernice „Omnibus“ New Consumer-Protection Act and Transposition of the "Omnibus" Directive

Aktuálne je v štádiu medzirezortného pripomienkového konania legislatívna iniciatíva ministerstva hospodárstva, ktorá si dáva za cieľ prebrať do slovenského právneho poriadku Smernicu č. 2019/2161, týkajúcu sa lepšieho presadzovania a modernizácie predpisov EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, označovanú tiež ako smernica „Omnibus“. Smernicou o modernizácii právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa sa menia štyri smernice: smernica o nekalých obchodných praktikách, smernica o právach spotrebiteľov, smernica o nekalých podmienkach v zmluvách a smernica o označovaní cien.

Účelom smernice Omnibus je celoplošné posilnenie ochrany spotrebiteľa prostredníctvom rôznych nástrojov, akými sú napríklad vyššie pokuty, vyššia úroveň transparentnosti alebo lepšej dostupnosti prostriedkov nápravy dôsledkov spôsobených nekalými obchodnými praktikami, pričom transpozícia smernice bude mať dopad na služby a obchod v tzv. „kamenných prevádzkach“, ale aj na podnikateľov v online priestore, ktorí poskytujú digitálny obsah a služby.

Smernica Omnibus bude implementovaná formou prijatia úplne nového zákona o ochrane spotrebiteľa a novelizáciou celého radu zákonov. Významnou zmenou prejde občiansky zákonník, ktorý bude obsahovať napríklad definíciu veci s digitálnymi prvkami, definíciu digitálneho obsahu alebo digitálnej služby. Do občianskeho zákonníka sa dostane aj nová ucelená úprava spotrebiteľskej kúpnej zmluvy a pribudne aj úplne nová právna úprava zmluvy s digitálnym plnením. Zmenou prejdú aj ďalšie právne predpisy, napr. zákon o reklame, zákon o elektronickom obchode, zákon o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a ďalšie.

The legislative initiative of the Ministry of Economy, aimed at implementing Directive No. 2019/2161 on Better Enforcement and Modernisation of EU Consumer Protection Rules, also referred to as the "Omnibus" Directive, is currently in at stage of the inter-department commenting procedure. The Consumer Modernisation Directive amends four directives: the Unfair Commercial Practices Directive, the Consumer Rights Directive, the Unfair Contract Terms Directive, and the Price Indication Directive.

The aim of the Omnibus Directive is to strengthen consumer protection by introducing various measures, such as higher fines, a higher level of transparency and increased availability of remedies for unfair commercial practices. The transposition of the Directive will affect services and trade in so-called "brick-and-mortar" stores, as well as on online businesses providing digital content and services.

The Omnibus Directive will be implemented by adopting a completely new Consumer Protection Act and the amending a number of laws. The Civil Code will undergo significant change, which will include, for example, definitions of an object with digital elements, digital content and digital service. The Civil Code will also include a new comprehensive regulation of consumer sales contracts and a completely new legal regulation on digital performance. Other legislation, such as the Advertising Act, the E-Commerce Act, the Act on State Control of the Internal Market in Consumer Protection Matters and others will also be amended.

Čo prinesie nový zákon o ochrane spotrebiteľa?

Po prijatí nového zákona o ochrane spotrebiteľa dôjde k čiastočnej kodifikácii ochrany spotrebiteľa nahradením väčšiny zákonov, ktoré v súčasnosti upravujú problematiku ochrany spotrebiteľov. Keďže v súčasnosti sú inštitúty ochrany spotrebiteľa obsiahnuté v rôznych právnych predpisoch, ich zjednotením sa spotrebiteľské právo ako celok sprehľadní, čím sa zjednoduší aplikácia v praxi a posilní právna istota.

Najvýraznejšími zmenami, ktoré prinesie nový zákon bude zjednotenie používaných termínov v súlade s legislatívou EÚ, aktualizácia informačných požiadaviek pri zmluvách uzatváraných na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov obchodníka v súvislosti s digitalizáciou a nová úprava informačných povinností prevádzkovateľov online trhov. Upraví sa regulácia nekalých obchodných praktík na online trhoch, vrátane požiadaviek informovať, ako obchodník zabezpečuje autenticitu spotrebiteľských hodnotení a zavedie sa tiež úprava, ktorá má predchádzať cenovej manipulácii v podobe zavádzania o výške skutočnej zľavy.

Novo budú upravené aj sankčné mechanizmy, sankcie by mali byť spravodlivejšie a proporcionálnejšie, navrhuje sa ukladať sankcie v závislosti od obratu obchodníka.

Zaujímavou novou kompetenciou bude aj právomoc orgánov dohľadu odstrániť alebo zmeniť obsah uverejnený v online priestore alebo zabezpečiť vymazanie domény prostredníctvom registračnej autority.

Obsah návrhu zákona je príliš rozsiahly, aby sme sa mu venovali v tomto článku podrobnejšie. Transpozíciu smernice Omnibus sledujeme na úrovni celej EÚ a o prípadných zmenách stavu transpozície sa dozviete na nasledovnom linku: [Omnibus Directive - Bird & Bird \(twobirds.com\)](https://www.twobirds.com/en/insights/publications/2023/01/omnibus-directive-bird-and-bird).

What will the new Consumer Protection Act bring?

Once the new Consumer Protection Act is adopted, consumer protection will be partially codified by replacing most of the laws that currently regulate consumer protection. As consumer protection instruments are currently contained in various acts and laws, their unification will make consumer law clearer as a whole, thus simplifying how they apply in practice and enhancing legal certainty.

The key changes under the new Act will be to unify terms in accordance with EU legislation, updating information requirements for distance contracts concluded remotely in connection with digitisation, and new rules applicable to the information obligations of online market operators. Regulations on unfair commercial practices on online marketplaces will be amended, including requirements to inform on how e-shops ensure the authenticity of consumer reviews, and a new regulation to prevent price manipulation in the form of misrepresentation about the amount of the actual discount will also be introduced.

Sanction mechanisms will also be newly regulated, so sanctions should become fairer and more proportionate. It is proposed to impose sanctions proportionate to the trader's turnover.

Interesting to note, supervisory authorities will now have power to remove or modify content published in the online space or request the deletion of a domain through the registration authority.

The details of the new Act are too extensive to cover in this article. We are closely monitoring the implementation of the Omnibus Directive at EU level. For more information about changes to the implementation status please visit: [Omnibus Directive - Bird & Bird \(twobirds.com\)](https://www.twobirds.com/en/insights/publications/2023/01/omnibus-directive-bird-and-bird).

Kedy sa dočkáme transpozície smernice Omnibus je zatiaľ otázne. Je však zrejmé, že k transpozícia bude až po termíne, ktorý bol stanovený na november 2021, pričom transponovaný text smernice sa mal začať uplatňovať od 28. mája 2022. Legislatívny proces je aktuálne v štádiu vyhodnocovania medzirezortného pripomienkového konania, ktoré trvá od 26.01.2022. Matéria zákona je obsiahla a vyvolala mnoho reakcií štátnych orgánov, združení a verejnosti, o čom svedčí aj obrovský počet pripomienok, ktoré si návrh zákona vyslúžil.

Slovenská republika by sa však mala s prijatím návrhu zákona poponáhľať, pretože Európska komisia už pred rokom zaslala Slovensku tzv. formálne oznámenie „Letter of formal notice“ z dôvodu omeškania s transpozíciou a následne v septembri 2022 poslala formálnu žiadosť o zabezpečenie súladu s právom EÚ, čím iniciovala tzv. predsúdnu fázu konania na odstránenie porušovania práva EÚ, po ktorom môže nasledovať, že Európska komisia podá žalobu proti Slovenskej republike na Súdny dvor Európskej únie.

It is still not certain when the Omnibus Directive will be implemented. However, this will take place after the deadline set for November 2021, while the implemented text of the Directive should have been effective since 28 May 2022. The legislative process which started on 26 January 2022 is currently in the stage of evaluating the inter-department comment procedure. The substance of the law is extensive and has seen many responses from public authorities, associations and the public, as evidenced by the huge number of comments that the draft law has earned.

However, the Slovak Republic should speed up its adoption of the new Act as the European Commission has already sent Slovakia a "Letter of formal notice" one year ago due to the delay in implementation, and in September 2022 sent a formal request to comply with EU law (a reasoned opinion) and initiated the so-called pre-trial phase of the procedure for eliminating infringements of EU law, which could be followed by the European Commission bringing an action against the Slovak Republic before the Court of Justice of the European Union.

Dane Tax

Zmeny v zákone o dani z príjmov v roku 2023 Amendments to the Act on Income Tax Scheduled for 2023

S účinnosťou od 01.01.2023 sa začalo uplatňovať viacero významných zmien v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len aj „ZDP“). V nasledujúcom texte Vám predstavíme tie najpodstatnejšie. Z praktického hľadiska sme text rozdelili do troch častí, zahŕňajúc zmeny všeobecne významné pre podnikateľov, zmeny osobitne pre zahraničné subjekty a ostatné zmeny.

There are certain changes that are to be made to current Act No. 595/2003 Coll. on Income Tax (the “Act”) in 2023. We set out the most important changes below. For practical reasons, the text is divided into three parts dealing with issues generally highly relevant for entrepreneurs, changes specifically relating to foreign entities, and other changes.

Zmeny významné pre podnikateľov

a Transferové ceny

V oblasti transferových cien dôjde k viacerým úpravám. Po prvé, do § 2 písm. o) ZDP sa doplní, že na účely výpočtu ekonomického prepojenia osôb sa pri počítaní priameho a nepriameho podielu, ako aj nepriameho odvodeného podielu budú podiely tzv. blízkych osôb sčítavať. Pokiaľ súčet ich podielov prevyšuje 25 %, príslušné osoby alebo subjekty sa považujú za ekonomicky prepojené.

Ak teda napr. manželka vlastní podiel vo výške 100 % v obchodnej spoločnosti X a zároveň aj podiel 20 % v obchodnej spoločnosti Y, kde má podiel aj jej manžel vo výške napr. 15 %, budú sa títo manželia považovať za ekonomicky prepojených.

Pokiaľ ide o samotnú transferovú dokumentáciu, túto bude možné predkladať v cudzom jazyku. V štátnom jazyku ju bude nutné predložiť až v prípade, keď na to správca dane daňovníka vyzve.

Pri zisťovaní spôsobu určenia cien a podmienok v prípade určovaní základu dane v **kontrolovaných transakciách** medzi blízkymi osobami, ekonomicky, personálne alebo inak prepojenými osobami a tých, ktoré zahŕňajú subjekt, ktorý je súčasťou konsolidovaného subjektu, t. j. v transakciách, kde súčasťou dane

Issues highly relevant for entrepreneurs

a Transfer pricing

A number of adjustments will be made in the area of transfer pricing. Firstly, an addition to Section 2(o) of the Act will stipulate that for the purposes of calculating the economic link between persons or entities, the shares of close persons will be added together when calculating the direct and indirect share as well as the indirect derivative share. If the sum of their shares exceeds 25 %, the persons or entities concerned will be deemed economically related.

Thus, for example, if a wife owns all the shares in company X and also owns a 20% share in company Y, in which her husband also owns e.g. a 15% share, the spouses will be considered to be economically related.

As regards the transfer documentation itself, it will be possible to submit it in a foreign language. The obligation to submit it in the national language will only if the tax administrator asks the taxpayer to do so.

*When ascertaining the method of determining prices and conditions in the case of determining the tax base in **controlled transactions** between close persons, economically, personally or otherwise related persons and those involving an entity that is part of a consolidated entity, i.e. in transactions where the tax of*

uvedených osôb je aj rozdiel, o ktorý sa ceny alebo podmienky v kontrolovaných transakciách líšia od cien alebo podmienok, ktoré by sa použili medzi nezávislými osobami v porovnateľných transakciách, sa bude postupovať podľa **smernice OECD o transferovom oceňovaní**¹¹. To vyplýva z novo pridaného odkazu na túto smernicu, čím sa sleduje posilnenie právnej istoty pri aplikácii predmetného ustanovenia.

Ak hodnota (cena) použitá daňovníkom nie je v súlade s tzv. princípom nezávislého vzťahu, tak sa rozdiel medzi cenou v kontrolovanej transakcii a „nezávislej“ transakcii pri daňovej kontrole určí podľa mediánu zistených nezávislých porovnateľných hodnôt.

b Kontrolované transakcie

Za kontrolovanú transakciu, (alebo skupinu kontrolovaných transakcií), ktorou je transakcia (právny vzťah) medzi blízkymi osobami, ekonomicky, personálne alebo inak prepojenými osobami, ako aj transakcia zahŕňajúca subjekt, ktorý je súčasťou konsolidovaného subjektu, sa po novom bude považovať taká transakcia, na základe ktorej v príslušnom zdaňovacom období jedna alebo viac závislých osôb (t. j. vyššie uvedených osôb) dosiahne zdaniteľný príjem (výnos) alebo daňový výdavok (náklad) v hodnote prevyšujúcej 10 000 eur. Za kontrolovanú transakciu sa bude považovať aj úver alebo pôžička s istinou nad 50 000 eur. Zákonodarca zároveň pristúpil k premenovaniu takejto kontrolovanej transakcie na „významnú kontrolovanú transakciu“.

*those persons includes a difference by which the prices or terms in the controlled transactions differ from the prices or terms that would apply between independent persons in comparable transactions, the **OECD Transfer Pricing Directive** will be applied. This follows from the newly added reference to this directive, which is intended to enhance legal certainty in the application of the provision in question.*

If the value (price) used by the taxpayer does not comply with the so-called arm's length principle, the difference between the price in the controlled transaction and the 'arm's length' transaction in the tax audit is determined by the median of the comparable independent values.

b Controlled transactions

A controlled transaction (or a group of controlled transactions) which is a transaction (legal relationship) between close persons, economically, personally or otherwise related persons as well as a transaction involving an entity that is part of a consolidated entity will now be deemed to be a transaction on the basis of which, in the relevant taxable year, one or more dependent persons (i.e. the above-mentioned persons) achieve taxable income (revenue) or a tax expense exceeding EUR 10,000. A loan with a principal amount exceeding EUR 50,000 will also be considered a controlled transaction. The legislator has also decided to rename such controlled transaction a 'significant controlled transaction'.

Zmeny osobitne pre zahraničné subjekty

a Zdaňovanie výnosov z komerčných dlhopisov

Po novom bude platiť, že sa výnosy z komerčných dlhopisov daňových nerezidentov Slovenskej republiky, ktorí majú zdroj príjmov na území Slovenska, budú zdaňovať na Slovensku. Predmetná úprava sa nevzťahuje na štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky. Týmto novo zavedeným pravidlom však nie je dotknuté uplatňovanie medzinárodných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia.

Changes specifically relating to the foreign entities

a Taxation of returns from commercial bonds

The returns deriving from commercial bonds of tax non-residents of the Slovak Republic who have their source of income in Slovakia will be taxed in Slovakia. The regulation in question does not apply to government bonds and treasury bills. Moreover, this newly introduced rule will not affect the application of international double taxation treaties.

¹¹ Smernice o transferovom oceňovaní pre nadnárodné spoločnosti a správu daní *Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*

b Základ dane nerezidenta Slovenskej republiky vykonávajúceho činnosť prostredníctvom stálej prevádzkarne

Zákonodarca prikočil aj k zmene formulácie doterajšieho § 17 ods. 7 ZDP, ktorý upravuje základ dane slovenského nerezidenta, ktorý vykonáva činnosť prostredníctvom stálej prevádzkarne. Základ dane tohto daňovníka nemôže byť nižší a jeho daňová strata vyššia, ako by bola dosiahnutá, keby ako nezávislá osoba vykonávala rovnaké alebo podobné činnosti nezávisle od jej zriaďovateľa.

Predmetné ustanovenie sa dotýka aj posudzovania nákladov a výnosov na účely stanovenia základu dane, pričom tu ide o implementáciu metodiky OECD. T. j. aj pri posudzovaní nákladov a výnosov sa bude po novom rešpektovať princíp nezávislého vzťahu.

c Zisťovanie základu dane u zahraničného daňovníka

So začiatkom nového roka nastane možnosť zahraničných daňovníkov podnikajúcich na Slovensku prostredníctvom stálej prevádzkarne, aby základ svojej dane určovali z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi podľa svojej účtovnej alebo inej evidencie.

Táto zmena pomôže tým daňovníkom, na ktorých sa nevzťahuje povinnosť viesť účtovníctvo podľa slovenských právnych predpisov. Spravidla ide o tých daňovníkov, ktorí na Slovensku vykonávajú dočasnú činnosť, napr. v súvislosti so stavebnými projektmi.

b Tax base of a non-resident of the Slovak Republic who carries on business through a permanent establishment

The legislator also changed the wording of the existing Section 17(7) of the Act, which regulates the tax base of a Slovak non-resident who carries out business through a permanent establishment. The tax base of such taxpayer will not be lower and its tax loss higher than it would be if, as an independent entity, it carried out the same or similar activities independently of its founder.

The provision also concerns the assessment of costs and revenues for the purposes of determining the tax base, which corresponds to the implementation of the OECD methodology. This means that the principle of an independent relationship will now also be respected when assessing the costs and revenues.

c Determination of the tax base of a foreign taxpayer

With the beginning of the new year, foreign taxpayers doing business in Slovakia through a permanent establishment will be able to determine their tax base using the difference between income and expenses according to their accounting or other records.

This change will help those taxpayers who are not subject to the obligation to keep accounting records under Slovak law. As a rule, these are those taxpayers who perform temporary activities in Slovakia, e.g. in connection with construction projects.

Ostatné zmeny

Relevantnou zmenou, ktorú by sme Vám rovnako chceli dať do pozornosti, je, že od nového roka bude pri splnení zákonných podmienok správca dane môcť daňovníkov registrovať na daň z príjmov z vlastnej úradnej moci. Údaje potrebné na registráciu získa správca dane z registrov, ako je napr. obchodný register, prípadne živnostenský register.

Other changes

A relevant change, which we would also like to bring to your attention, is that from the new year, the tax administrator will be able to register taxpayers for income tax ex officio subject to meeting certain conditions specified in the law. The data necessary for registration will be obtained by the tax administrator from registers such as the Commercial Register or the Trade Register.

Environmentálne právo Environmental law

Novela Zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch Changes to Act No. 79/2015 Coll. Waste Act

Od 1. januára 2023 sa začína uplatňovať novela zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch (ďalej ako „Zákon o odpadoch“), ktorou dochádza k niekoľkým úpravám. Jednou zo zmien je doplneniu ustanovenia § 16 doteraz chýbajúcim odsekom 10, ktorý upravuje povinnosti pri vykonávaní zberu zmesového odpadu alebo triedeného zberu komunálnych odpadov z obalov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov v obci.

V skratke došlo k zavedeniu povinnosti pre toho, kto vykonáva zber zmesového obalu alebo triedený zber komunálnych odpadov z obalov a komunálnych odpadov z neobalových výrobkov (ďalej ako „prevádzkovateľ“), a to takej, **aby na základe požiadavky obce**, v ktorej vykonáva takýto zber **zabezpečil vybavenie zberných vozidiel vážiacim systémom**. Taktiež bude pre vykonávateľa zberu povinnosťou ohlasovať do 15 dní od skončenia mesiaca, v ktorom bol zber uskutočnený príslušnej obci, na ktorej území zber vykonal, množstvá vyzbieraného odpadu.

V súčasnosti môžu byť tieto povinnosti pre prevádzkovateľov náročné v praxi zabezpečiť. Z technického pohľadu nie všetci prevádzkovatelia na Slovensku disponujú novou technikou s vážiacim systémom. Je pravdou, že v porovnaní s pôvodným návrhom sa táto povinnosť nezavádza takpovediac „automaticky“ zo zákona, ale **až na základe požiadavky obce**, avšak v prípade, ak by to začali požadovať všetky obce, tak je vysoké riziko, že prevádzkovatelia by ich nemuseli byť schopní okamžite splniť v celom rozsahu.

The amendment to Act No. 79/2015 Coll. on waste (the "Waste Act"), which introduces several key changes, applies as of 1 January 2023. One of the changes is the introduction of the missing provision of Article 16 (10), which sets out the obligations when performing mixed waste collection or sorted collection of municipal packaging waste and municipal waste from non-packaging products in a municipality.

*In short, an obligation now applies for those who carry out the collection of mixed packaging or sorted collection of municipal packaging waste and municipal waste from non-packaging products ("Operators") **to ensure that the collection vehicles are equipped with a weighing system, based on the request of the municipality** in which they carry out such collection. It is now also compulsory for the collector to report the quantities of waste collected within 15 days from the end of the month in which the collection was carried out to the relevant municipality in whose territory the collection was made.*

*Currently, these obligations can be challenging for operators to ensure in practice. From the technical point of view, not all operators in Slovakia have new equipment with weighing systems. Compared to the original proposal, this obligation is not "automatically" introduced by law, but **only upon the request of a municipality**. However, if all municipalities start to request it, there is a high risk that operators might not be able to comply with it in full immediately.*

Od 1 januára 2023 sa tiež novelizoval § 13 Zákona o odpadoch, ktorý aktuálne okrem iného stanovuje, že sa zakazuje zneškodňovať skládkovaním odpad, ktorý neprešiel úpravou, okrem špecifických výnimiek (napr. inertného odpadu, odpadu, u ktorého by úprava nevedla k zníženiu množstva odpadu, ani nezabránila ohrozeniu zdravia). Toto súvisí aj s vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti, ktorá upravuje podrobnosti o skládkovaní.

Podľa novelizovaného Zákona o odpadoch teda nebude v zásade možné zneškodniť zmesový komunálny odpad, ktorý nebude upravený na skládkach. Za týmto účelom je však potrebné zabezpečiť a vystavať technologické zariadenia, ktoré dokážu daný odpad spracovať. Z verejne dostupných informácií vyplýva, že to predstavuje značnú výzvu, nakoľko sú časti Slovenska, ktoré takéto technológie ešte začiatkom roka 2023 nemajú, resp. výstavba takýchto technologických zariadení je len v procese.

Ďalšou zaujímavosťou tejto novely je, že medzi subjekty, ktoré chcú ísť príkladom v oblasti ochrany životného prostredia sa zaradili aj orgány štátnej správy, t.j. ministerstvá, úrady, a pod., a to tak, že sa (okrem iného) zaviedol **výslovný zákaz pre orgány štátnej správy na účely svojej činnosti obstarávať kúpu nápojov v jednorazových obaloch.** (§ 53aa Zákona o odpadoch).

Máme za to, že spomenuté opatrenie spolu v kombinácii s ďalšími opatreniami, ktoré boli už zavedené (napríklad povinnosť poskytovať spotrebiteľovi plastovú fľašu za malú vratnú úhradu, zákaz predávať plastové riady a plastové výrobky v trvalých prevádzkach verejného stravovania a na verejných podujatiach) badateľnou mierou prispievajú k šetreniu životného prostredia. Avšak pri tvorbe legislatívy je potrebné dbať aj na to, aby ju boli jej adresáti schopní riadne a včas reálne plniť a predchádzalo sa tým potencionálnym právnym rizikám.

As of 1 January 2023, Article 13 of the Waste Act has also been amended, which inter alia, currently stipulates that it is prohibited to dispose of by landfilling any waste that has not undergone treatment, except for specific exemptions (e.g. inert waste, waste for which the treatment would not lead to a reduction in the quantity of waste or prevent a health hazard). This is also related to Decree No. 382/2018 Coll. of the Ministry of Environment of the Slovak Republic on landfilling of waste and storage of waste mercury, which sets out the details of landfilling.

According to the amended Waste Act, it will therefore no longer be possible to dispose of mixed municipal waste that has not been treated in landfills. For this purpose, however, it is necessary to provide and construct technological facilities capable of treating the above-mentioned waste. Publicly available information shows that this represents a significant challenge, as there are parts of Slovakia that do not have such technologies yet at the beginning of 2023, or the construction of such technological facilities is only in the process.

*Another interesting feature of this amendment is that state administration authorities, i.e. ministries, public authorities, etc., have been included among the entities that are willing to set an example in environmental protection by introducing inter alia an **explicit prohibition for state administration authorities related to their activities to purchase drinks in one-use packaging.** (Article 53aa of the Waste Act).*

We believe that the above-mentioned measure, together with the measures already introduced (e.g. the obligation to provide consumers with plastic bottles for a small refundable fee, the prohibition on the sale of plastic dishes and plastic products in permanent public caterings and at public events), will make an a significant impact on protecting the environment. However, care must also be taken when drafting legislation to ensure that the recipients of the legislation are able to comply with it properly and in a timely manner, to avoid any potential legal risks.

Váš tým Your Team

Ivan Sagál

Partner

+420226030509
ivan.sagal@twobirds.com

Katarína Pfeffer

Senior Associate

+421232332811
katarina.pfeffer@twobirds.com

Ivan Kisely

Partner

+421232332825
ivan.kisely@twobirds.com

Katarína Ondrovičová

Senior Associate

+421232332819
katarina.ondrovicova@twobirds.com

Vojtěch Chloupek

Partner

+420226030518
vojtech.chloupek@twobirds.com

Radovan Repa

Senior Associate

+421232332815
radovan.repa@twobirds.com

Róbert Čuperka

Associate

+421232332814
robert.cuperka@twobirds.com

Filip Vlnečka

Junior Associate

+421232332818
filip.vlnecka@twobirds.com

Zuzana Vojtas Juríčková

Associate

+421232332816
zuzana.jurickova@twobirds.com

Dávid Füssi

Junior Associate

+421232332827
david.fussi@twobirds.com

twobirds.com

Abu Dhabi • Amsterdam • Beijing • Bratislava • Brussels • Budapest • Casablanca • Copenhagen • Dubai • Dublin • Dusseldorf
• Frankfurt • The Hague • Hamburg • Helsinki • Hong Kong • London • Luxembourg • Lyon • Madrid • Milan • Munich • Paris
• Prague • Rome • San Francisco • Shanghai • Singapore • Stockholm • Sydney • Warsaw

The information given in this document concerning technical legal or professional subject matter is for guidance only and does not constitute legal or professional advice. Always consult a suitably qualified lawyer on any specific legal problem or matter. Bird & Bird assumes no responsibility for such information contained in this document and disclaims all liability in respect of such information.

This document is confidential. Bird & Bird is, unless otherwise stated, the owner of copyright of this document and its contents. No part of this document may be published, distributed, extracted, re-utilised, or reproduced in any material form.

Bird & Bird is an international legal practice comprising Bird & Bird LLP and its affiliated and associated businesses.

Bird & Bird LLP is a limited liability partnership, registered in England and Wales with registered number OC340318 and is authorised and regulated by the Solicitors Regulation Authority (SRA) with SRA ID497264. Its registered office and principal place of business is at 12 New Fetter Lane, London EC4A 1JP. A list of members of Bird & Bird LLP and of any non-members who are designated as partners, and of their respective professional qualifications, is open to inspection at that address.